

**Eszterhai Viktor – Vörös Zoltán:
Újabb amerikai-kínai csúcstalálkozó: stabilitásra ítélve¹**

Vezetői összefoglaló

- A gazdasági és technológiai kapacitások kiegyensúlyozottsága miatt jelenleg egyik nagyhatalom sem tud döntő stratégiai győzelmet aratni; a felek felismerték a nyílt konfrontáció pusztító gazdasági kockázatait, így a kapcsolatok kiszámítható keretek között tartására törekednek.
- A csúcstalálkozó elsősorban a feszültségek megoldásának elodázásáról és a meglévő helyzet rövid távú menedzseléséről szólt: a magas szintű diplomáciai szimbolika a státusz megadását szolgálta, miközben a mélyben húzódó elmentések érdemi rendezése elmaradt.
- A tárgyalások érdemi áttörés helyett csupán részleges, operatív megállapodásokat hoztak: a felek mindössze két hónappal hosszabbították meg a kereskedelmi fegyverszünetet, a mester-séges intelligencia terén egy válságkezelő „forródrótban” állapodtak meg, míg Tajvan tekintetében – az amerikai fegyverszállítások ideiglenes halasztása mellett – megőrizték a fennálló törékeny egyensúlyt.
- A kialakult egyensúly sérülékeny, mivel a csúcstalálkozó nem hozott létre rendszeresen működő, kétoldalú végrehajtó intézményeket. A törékeny egyensúlyt a jövőben belső folyamatok boríthatják fel.
- A csúcstalálkozó egy intézményesen még gyenge, kölcsönös sebezhetőség által fenntartott, menedzselt nagyhatalmi verseny egyik újabb állomása volt.

Donald J. Trump és Hszi Csin-ping 2026. szeptemberi washingtoni csúcstalálkozója megerősítette a két nagyhatalom közötti strukturális patthelyzetet. Mivel a gazdasági és technológiai kapacitások kiegyensúlyozottsága miatt jelenleg egyik fél sem képes a másik fölé kerekedni, a felek a nyílt konfrontáció helyett a feszültségek megoldásának elodázására és pusztá menedzselésére (taktikai status quo-menedzsmentre) rendezkedtek be. A fegyverszünet fenntarthatósága, valamint az együttműködés elmélyülése azonban az intézményesített garanciák hiánya és a belső politikai kényszerek miatt továbbra is törékeny marad.

1. Bevezetés

2026. szeptember 24-én újabb csúcstalálkozóra került sor Donald J. Trump amerikai és Hszi Csin-ping kínai elnök között, ezúttal az Egyesült Államokban. A májusi találkozót követően és a mindkét fél számára kihívásokkal járó elmúlt hónapok alapján az előzetes várakozások óvatosak voltak és a tavaszi találkozon kifejtett konstruktív Kína–USA stratégiai stabilitás, azaz egyfajta menedzselt verseny² folytatása, további kidolgozása volt várható.

Bár a stabilitás nagyon keskeny, vékony együttműködési keretek között tartható fenn, az érdekek nem változtak az őszi találkozára sem: elkerülni egy újabb eszkalációt a két nagyhatalom között és megtartani a nyugodtabb viszonyt. A két elnök közötti, idei második találkozó tétje ezért az volt, hogy a

¹ Eszterhai Viktor (Eszterhai.Viktor@uni-nke.hu), az NKE JLI Kína és Indopacifikus Régió Kutatási Programjának vezetője, Vörös Zoltán (Voros.Zoltan@uni-nke.hu) az NKE JLI Kína és Indopacifikus Régió Kutatási Programjának tudományos főmunkatársa; a PTE BTK egyetemi docense.

² VÖRÖS, Zoltán - ESZTERHAI, Viktor: [Kína–Egyesült Államok csúcstalálkozó: Alkuk és a menedzselt rivalizálás keretei](#). John Lukacs Világrend Elemzések, 2026, 4. sz., pp. 1-8. [online, 2026.09.22.]

tavasszal körvonalazott törékeny menedzselt verseny alakítható-e kiszámíthatóbb, a konkrét vitás ügyeket is kezelni képes kapcsolatrendszerre, vagy csupán ennek az egyensúlyozó megközelítésnek a fenntartása várható. Az elemzés tehát azt vizsgálja, hogy a felek, ebben a számukra kihívásokkal teli időszakban a feszültségcsökkentés meghosszabbítására, vagy annak tartósabb működési feltételeinek megteremtésére törekedtek.

Ennek megfelelően az elemzés először a csúcstalálkozó háttérét és a kétoldalú kapcsolatok kritikus feszültségi pontjait mutatja be, ezt követően áttekinti a tárgyalások konkrét szakpolitikai eredményeit és szimbolikáját, végül pedig értékelést nyújt a kialakult nagyhatalmi egyensúly fenntarthatóságáról. A csúcstalálkozó rávilágított arra, hogy a két nagyhatalom között olyan strukturális patthelyzet állt elő, amely a kölcsönös gazdasági elrettentésre támaszkodva a stabilabb együttélés irányába tolja el a versengést. Ez a keret – bár jelenleg nem volt képes érdemi megoldást nyújtani a legfőbb feszültségekre – alapot teremthet a későbbi szelektív kooperációra.

2. Előzetes várakozások

Hszi Csin-ping egyértelműen a májusban kidolgozott stabilitás fenntartásának céljával érkezett Washingtonba, melyet döntően, de nem csupán a belső gazdasági kihívások motiváltak. A kínai belső fogyasztás továbbra is kihívásokkal néz szembe³, az export-kitettségek meghatározza a gazdaságot, számukra egy újabb kereskedelmi szembenállás nehezíti és lassítja a gazdasági helyzetet, ráadásul az Európai Unió által bevezetett újabb díjak⁴ érzékenyen érinthetik az ázsiai államot. De a belső kihívások ellenére a kereskedelmi kép pozitív, Kína exportja az amerikai vámnyomás ellenére bővül.⁵ Bár az elmúlt hónapok technológiai tekintetben bizakodásra adnak okot Peking számára⁶, Kína egy kihívásokkal küszködő elnököt és államot – és lehetőséget látott arra, hogy a két fél közötti stabilitást fenntartva a menedzselt verseny folytatható.

Az Egyesült Államok részéről sem volt várható komolyabb igény a jelenlegi törékeny status quo megváltoztatására, és a puszta találkozó⁷ óta visszafogott vámpolitika fenntartását várták. Ráadásul az ország helyzetét az iráni háború, a félidei választások és a Kanadával megkezdett vámháború is terhelik, nem beszélve azokról a gazdasági problémákról (infláció, kamatemelés, adósságállomány-növekedés), melyek egyre nehezítik az ország globális pénzügyi versenyképességét.

Ebben a helyzetben a washingtoni érdek nem egy újabb front megnyitása, hanem a kínai féllel folytatott verseny kontrollált folytatása volt. Jelentőségét tekintve tehát a várakozások jóval visszafogottabbak voltak, mint a korábbi találkozók esetében, bár már a májusi eseményt is a komoly eredményeket nem váró jóslatok lengték körül. Az ugyanakkor továbbra is elmondható volt, hogy a kapacitásbeli paritás és a két ország belpolitikai realitásai⁸ továbbra is meghatározzák a felek közötti dinamikákat.

A stabilitás fenntartásának igénye mögött eltérő stratégiai várakozások is állhatnak. Washington számára a mesterséges intelligencia (a továbbiakban MI) területén kidomborodó technológiai előny gazdasági és hatalmi eredményekre váltása, Peking számára pedig a külső függőségek mérséklése teheti

³ The Business Times: [China's consumption falters, investment slump deepens despite factory rebound Economic growth is at risk of falling](#). *Business Times*, 2026.09.15. [online, 2026.09.22.].

⁴ ODSTRČILOVÁ, Klára: [Temu and Shein shoppers face another EU charge from November](#). *EU Perspectives*, 2026.09.17. [online, 2026.09.22.].

⁵ CASH, Joe - HUNNICUTT, Trevor - BRUNNSTROM, David: [Xi rolls into Trump summit with China's trade engine roaring](#). *Reuters*, 2026.09.21. [online, 2026.09.23.].

⁶ PAN, Che - BAPTISTA, Eduardo: [China's CXMT says new memory-chip platform enters mass production](#). *Reuters*, 2026.09.20. [online, 2026.09.23.].

⁷ Ezen a találkozón 2025 októberében a felek megállapodtak a vámháború csillapításában.

⁸ VÖRÖS, Zoltán - ESZTERHAI, Viktor: [Kína-Egyesült Államok csúcstalálkozó: Alkuk és a menedzselt rivalizálás keretei](#). John Lukacs Világrend Elemzések, 2026, 4. sz., pp. 1-8. [online, 2026.09.22.]

értékké az időnyerést. A jelenlegi viszonyok átmeneti elfogadása így mindkét oldalon összekapcsolódhat a későbbi alkupozíció javításának reményével.

3. Főbb témák: mesterséges intelligencia, Tajvan és kereskedelem

Az már az előzetes egyeztetések során felmerült, hogy az MI az egyik központi témája lesz az egyeztetéseknek: az elmúlt hetek biztonsági incidensei, a közvélemény elé tárt félelmek és az amerikai és kínai cégek, illetve technológiák közötti feszültségek a globális versenyt domináló és meghatározó két állam párbeszédét igénylik, az egyetértés ugyanakkor nem létezett a felek között abban a tekintetben, hogy hogyan és mit is lehetne szabályozni. Egy amerikai javaslat egyfajta információs mechanizmust javasolt az MI-hez kapcsolódó, nemzetbiztonsági jelentőségű incidensek kezelésére⁹, a kínai álláspont ugyanakkor láthatóan gyanakvóbb volt az amerikai cégek kommunikációját illetően.

Előzetesen számítani lehetett Tajvan helyzetének említésére is, és bár nem volt várható, hogy a sziget helyzete központi témája lesz az egyeztetéseknek, megjelentek előzetes várakozások¹⁰ arra vonatkozóan, hogy Hszi egyértelműen a fegyverszállítások leállítását kéri amerikai partnerétől. A két elnök idei első, kínai találkozója követően Donald Trump elejtett pár mondatot Tajvan helyzetéről, az amerikai külügy ugyanakkor gyorsan igyekezett jelezni, nem változik a status quo a szigetet illetően. A feszültség növelése továbbra sem érdeke egyik félnek sem, ugyanakkor kisebbfajta vihart mégis csak kavart az Egyesült Államokban, hogy Washington tovább halasztotta a Tajpejnek szánt 14 milliárd USD értékű fegyverek jóváhagyását¹¹, s hivatalos indoklás szerint azért, mert biztosítani kell az amerikai lőszerkészleteket az iráni hadműveletekhez.¹²

Kereskedelmi tekintetben előzetesen a korábban kialkudott mezőgazdasági termékekről szóló megállapodások folytatása és a tarifa-egyezmények további alakítása volt várható, különösen azért, mert a megemelt kölcsönös vámok felfüggesztésének határideje 2026. november 10. volt.¹³ Mindezek mellett előzetesen felmerült a ritkaföldfémek és kritikus nyersanyagok kínai export-korlátozása is, kifejezetten azért, mert az amerikai gazdaság már elkezdte megérezni ezen korlátozásokat.¹⁴ A csúcstalálkozó hátterét elvileg súlyos amerikai fenyegetések is beárnyékolják. Scott Bessent amerikai pénzügyminiszter korábban utalt Irán teljes körű gazdasági elszigetelésére, ami Kína számára – mint az iráni olaj egyik legfőbb vásárlója számára – közvetlen fenyegetést jelentett. Ezt egészítette ki a Lindsey Graham által kezdeményezett törvényalkotás, amely 180 napon belül akár 100%-os büntetővámokkal sújthatja a legnagyobb orosz olaj- és gázimportőröket, ahol Kína szintén az élmezőnyben foglal helyet. Bár ezen eszközök papíron maximális nyomásgyakorlásra adnának lehetőséget, de a csúcstalálkozó előtt kevés figyelmet kaptak, amely előrevetítette, hogy egyik fél sem tartja most reálisnak egy új kereskedelmi háború kirobbanását.

⁹ LAWDER, David - SLODKOWSKI, Antoni: [Bessent proposes US-China AI safety notifications in talks with Chinese vice premier](#). Reuters, 2026.09.20. [online, 2026.09.23.].

¹⁰ HUNNICUTT, Trevor - LEE, Yimou - BLANCHARD, Ben: [China's Xi expected to press Trump to halt Taiwan arms sales under 1982 agreement, sources say](#). Reuters, 2026.09.22. [online, 2026.09.23.].

¹¹ BUCKLEY, Chris - CHANG CHIEN, Amy: [One Issue That Could Upend Fragile U.S.-China Ties: Taiwan Arms](#). The New York Times, 2026.09.21. [online, 2026.09.23.].

¹² MCCREADY, Alastair: [US arms sales to Taiwan on 'pause' due to Iran war, says acting navy chief](#). The Guardian, 2026.05.22. [online, 2026.09.23.].

¹³ THE WHITE HOUSE: [Fact Sheet: President Donald J. Trump Strikes Deal on Economic and Trade Relations with China](#). The White House, 2025.11.01. [online, 2026.09.23.].

¹⁴ Radar nélküli F35-ösöket vett át az amerikai hadsereg, számolt be róla több hírportál is: TREVITHICK, Joseph: [It's Official: F-35s Are Now Being Delivered Without Radars](#). The War Zone, 2026.06.26. [online, 2026.09.23.]. Az F35-ösök gyártása során fennálló problémákat többen a kritikus nyersanyagok kínai exportkorlátozásaihoz kapcsolják, lásd: BAZILIAN, Morgan - MATISEK, Jahara: [Why America's best fighter jets are being made with deadweight](#). The Washington Post, 2026.04.27. [online, 2026.09.23.].

4. A találkozó

A csúcstalálkozót a személyes diplomácia és a látványos külsőségek jellemezték: ebben a tekintetben Hszi Csin-ping látogatása szinte tükörképe volt Trump korábbi pekingi útjának. A szimbolikában Trump – Hszi pekingi fogadásához hasonlóan – nagy szerepet szánt a protokolláris elemeknek, amelyekkel a kínai fél megbecsülését és ezen keresztül a saját fontosságát kívánta hangsúlyozni. Hszi fogadása a kifutópályán a diplomáciai megtiszteltetés legmagasabb foka volt.¹⁵ Vörös szőnyeggel és katonai repülőkkal – a hidegháború egyik leghíresebb diplomáciai pillanatában – 1959-ben ment ki amerikai elnök Dwight D. Eisenhower személyesen a repülőtérre fogadni a Szovjetunió vezetőjét, Nyikita Hruscsovot. Ez a történelmi protokolláris analógia rímelt Trump Nixon-i léptékküvé emelésére pekingi útja során. A három nap során megtartott állami vacsora, a repülő tisztelegés, a Fehér Ház-beli teázás és a Nemzeti Levéltárban (National Archives) tett látogatás mind hasonló szimbolikus diplomáciai gesztusok voltak.¹⁶

A Nemzeti Levéltárban tett közös látogatást külön is érdemes kiemelni, mint rendkívül specifikus állomást. Nem megszokott ugyanis, hogy egy külföldi vezetőt az amerikai elnök elvigye az amerikai alkotmányos demokrácia „szentélyébe”. Az amerikai fél célja egyrészt a közös „történelmi örökségre és kapcsolatokra” való utalás volt – felidézve, hogy a két nemzet évszázadok óta kereskedik és tanul egymástól –, másrészt a Levéltár az 1979-es év szempontjából is kiemelt jelentőségű: ekkor ismerte el hivatalosan az USA a Kínai Népköztársaságot Tajvan helyett. Az erről szóló diplomáciai iratok őrzése itt egy olyan finom gesztusként értelmezhető, amellyel az amerikai kormányzat jelzi: érti a Tajvan-kérdés mély történelmi jelentőségét.

A csúcstalálkozó legmarkánsabb eredménye, hogy mindkét fél – az elvárásoknak megfelelően – kiemelten hangsúlyozta a stabilitás iránti igényét.¹⁷ Mind Donald Trump, mind Hszi Csin-ping dicsérte a találkozó pozitív hangulatát, külön kiemelve a két ország közötti kapcsolatok stabilitását és „konstruktív” jellegét.¹⁸ Ez különösen a kínai elnök retorikájában jelent meg egyértelműen, ami a pekingi találkozó kínai értelmezésére rímelt: a kapcsolatok a „konstruktív stratégiai stabilitás” (*constructive strategic stability*) szintjén vannak, amelyet az amerikai terminus „a méltányosság és a viszonyosság elve alapján” (*basis of respect, fairness, and reciprocity*) egészít ki. Mindez egy olyan menedzselt nagyhatalmi versenyt jelent, ahol a két fél fenntartja a rendszeres kommunikációt, és nyitott egyes területeken az együttműködésre, miközben a megoldhatatlannak tűnő ellentétekre kisebb hangsúlyt fektet.¹⁹ Ennek megfelelően a felek két újabb találkozót is kijelöltek (az APEC-csúcsot Shenzhenben és a G20-at Miamiban), a kínai fél pedig ismét meghívta az amerikai elnököt Kínába.²⁰

A legfontosabb kérdések közül a kereskedelem tekintetében minimális eredményeket értek el. A legkézzelfoghatóbb bejelentést Scott Bessent amerikai pénzügyminiszter tette a találkozó előtti napokban, jelezve, hogy körülbelül 30 milliárd dollárnyi „nem kritikus” termékre vonatkozóan elfogadják a vámok mérséklését.²¹ Ezzel a pekingi csúcstalálkozón bejelentett Kereskedelmi Tanács (U.S.-China Board of

¹⁵ HUNNICUTT, Trevor - BRUNNSTROM, David: [Trump welcomes China's Xi with fanfare, but no breakthroughs emerge.](#) Reuters, 2026.09.24. [online, 2026.09.25.]

¹⁶ HOLLAND, Steve - BRUNNSTROM, David: [Trump, Xi end summit with tea, tour of US archives - and little sign of progress.](#) Reuters, 2026.09.25. [online, 2026.09.26.]

¹⁷ Ministry Of Foreign Affairs of the People's Republic of China: [China and the United States Reach Eight Deliverables and Understandings.](#) Foreign Ministry News, 2026.09.26. [online, 2026.09.26.]

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ Erről lásd: VÖRÖS – ESZTERHAI, 2026,

²⁰ HOLLAND, Steve - BRUNNSTROM, David: [Trump, Xi end summit with tea, tour of US archives - and little sign of progress.](#) Reuters, 2026.09.25. [online, 2026.09.26.]

²¹ SHALAL, Andrea: [US, China agree to extend trade truce by two months, work on bigger deal, Bessent says.](#) Reuters, 2026.09.23. [online, 2026.09.24.]

Trade) de facto működésbe lépett.²² A kereskedelmi vitákból kivont termékekről megkötött korlátozott megállapodások részleteit a találkozót követően hozták nyilvánosságra: a közzétett kormányzati dokumentumok értelmében az USA-ba importált termékek listája 77 tételt foglal magában (pl. tűzijátékok, háztartási és sportfelszerelések, játékok). Ugyanakkor 1619 termék esetében alakulhatnak kedvezőbben a kínai behozatali feltételek; ezek közé tartoznak a különböző hús-, tej- és tengeri termékek, a gabonafélék, a szén, a faanyag, valamint az orvosi eszközök.²³

Trump kiemelte az amerikai gazdák piacra jutásának javulását, ám e tekintetben Kína a pekingi megállapodáshoz képest eddig elmaradt az ígéretek teljesítésétől. A legfontosabb lépés – mely ugyanakkor arra is rávilágít, hogy egy hosszútávú kereskedelmi egyezmény megkötését a mostani találkozón sem sikerült még tető alá hozni – az, hogy a novemberben lejáró kereskedelmi tűzszünetet további két hónappal meghosszabbították. Ez azt mutatja, hogy Kína azon nyomásgyakorlása, amellyel a tűzszünetet Trump teljes ciklusára ki akarta terjeszteni, nem járt sikerrel.²⁴ Ez lehetőséget ad arra, hogy a félidős választások után az amerikai fél újra tárgyalhassa a feltételeket, vagy legalábbis ugyanazokat a feltételeket kínálhassa fel újra.

Az MI területén ugyancsak nem történt érdemi előrelépés. Bár a 24-i díszvacsorán a főasztalnál jelen voltak az amerikai technológiai szektor vezetői – mint Tim Cook, Lisa Su (AMD), Jensen Huang (Nvidia) és Elon Musk –, és Trump az MI-t a közös együttműködés egyik területeként nevezte meg, a valóságban kevés kézzelfogható eredmény született. Ezt tükrözi az is, hogy kínai részről hiányoztak a nagyvállalatok képviselői. A csúcstalálkozó előtt bejelentett MI-forródrót – amely az olyan MI-incidensekről értesítené a feleket, amelyek súlyos nemzetbiztonsági következményekkel járhatnak – szintén csekély gyakorlati jelentőséggel bír: nem egy intézményesített, rendszeresen ülésező mechanizmust takar, mindössze a legfelsőbb politikai szint kommunikációját biztosítja egy kritikus helyzetben.²⁵ Ugyanakkor a felek legalább bejelentették, hogy létrehozzák a „kínai–amerikai mesterséges intelligencia párbeszédet”, hogy véleményt cseréljenek az MI-vel kapcsolatos kockázatokról és előnyökről. Ugyancsak nem történt előrelépés a szakértők által elfogadható kompromisszumnak tartott MI-feladatmegosztás terén sem, amely mindkét nagyhatalomnak kölcsönös előnyöket biztosíthatna (ahol az USA az MI-fejlesztések vezető szerepét és a legfejlettebb MI-chipgyártást tarthatná meg, míg Kína az amerikai modellek desztillációját és ipari termelésbe való átültetését végezhetné).²⁶

A Tajvan-kérdésben Hszi Csin-ping sürgette az USA-t, hogy óvatosan kezelje a sziget státuszát, és nyomást gyakorolt az amerikai elnökre, hogy Washington foglaljon állást a tajvani függetlenség nyílt ellenzése mellett, valamint állítsa le a fegyvereladásokat a szigetnek. Trump igyekezett a témában tartózkodó maradni, és a 14 milliárd dolláros fegyvercsomag szállításának visszatartása kapcsán sem mondott semmi konkrétat.²⁷

Irán kapcsán mindössze egy általános megállapításra jutottak a felek a nyilvánosságra hozott nyolc pontban, mely szerint egyetértenek abban, hogy Iránnak be kell tartania az elkötelezettségét a nukleáris

²² SETH, Nayan: [US announces AI dialogue with China, launches Board of Trade](#). *South China Morning Post*, 2026.09.20. [online, 2026.09.26.].

²³ THE WHITE HOUSE: [U.S.-China Board of Trade](#). *The White House*, 2026.09.27. [online, 2026.09.28.].

²⁴ XIE, Stella Yifan - YIU, Pak: [US and China agree to extend trade truce until January: Bessent](#). *Nikkei Asia*, 2026.09.24. [online, 2026.09.25.].

²⁵ PAO, Jeff: [US-China open hotline to rein in runaway AI](#). *Asia Times*, 2026.09.22. [online, 2026.09.26.].

²⁶ HUANG, Ping - KIMI, K3: [从G20看中美AI谈判：破局需要以退为进](#) [A G20-tól az amerikai–kínai AI-tárgyalásokig: Az áttöréshez visszalépésre van szükség]. *Greater Bay Area Review (大湾区评论)*, 2026.09.09. [online, 2026.09.26.]. BISHOP, Bill: [US-China Strategic AI Dialogue \(SAID\) Proposal: A structured U.S.-PRC government dialogue on strategic artificial intelligence risk reduction](#). *Sinocism*, 2026.09.15. [online, 2026.09.26.].

²⁷ LEWIS, Simon - HUNNICUTT, Trevor - BRUNNSTROM, David: [Five takeaways from Trump's summit with Xi in Washington](#). *Reuters*, 2026.09.24. [online, 2026.09.26.].

fegyverek fejlesztésének mellőzésére, és hogy egyetlen ország vagy intézmény sem kaphat engedélyt arra, hogy díjat szabjon ki a nemzetközi víziutakon, utalva a Hormuzi-szoros átjárhatóságára.²⁸ A kiszivárgó információk szerint ugyanakkor az iráni háború hangsúlyosan megjelent a találkozón: David Perdue, a Kínába akkreditált amerikai nagykövet szerint Donald Trump egyértelművé tette Hszi Csin-ping számára, hogy Washington elfogadhatatlannak tartja Irán közvetlen vagy közvetett pekingi támogatását²⁹, utalva azokra a hírekre, melyek kínai gyártmányú légvédelmi eszközök iráni beszerzéséről szóltak 2026 nyarán.³⁰ Az amerikai információk szerint Hszi biztosítékot adott arra, hogy Kína nem nyújt ilyen segítséget, Peking ugyanakkor eddig nem volt hajlandó az iráni-kínai sokszintű kapcsolatok korlátozására, és a konkrét megállapodás hiánya arra utalhat, itt egyelőre csak egy jelzés érkezett a kínai fél részére, ezt megerősítendő, szivároghatott is ki az információ.

Végül, a felek közötti kapcsolatok javulásának, Hszi szerint a két ország közötti barátság³¹ jeleként Kína két pandát is küld 10 évre az atlantai állatkertbe. A „diplomatak”³² 2026. szeptember 27-én már el is indultak új lakhelyükre.³³ A találkozó legkézzelfoghatóbb eredménye volt ez a megállapodás.

5. Konklúzió

A két nagyhatalom vezetőjének találkozóiból levonható legfontosabb tanulság, hogy jelenleg egyik fél sem érzi úgy, hogy képes lenne a másik fölé kerekedni. A strukturális kapacitások kiegyensúlyozottak: az Egyesült Államok továbbra is a világ legnagyobb piaca, dominálja a globális pénzügyi szolgáltatásokat, és egyes kulcstechnológiákban őrzi vezető szerepét. Kína ezzel szemben a materiális javak domináns termelője. Katonai téren az USA a világ legerősebb és legtapasztaltabb hatalma, ám Kína hatalmas ipari és gyártási kapacitásai miatt egy elhúzódó konvencionális háború kimenetele erősen megkérdőjelezhető. Ráadásul a nagyhatalmi verseny végső kimenetele szempontjából elsősorban a belső társadalmi és gazdasági folyamatok lesznek a döntőek. A két fél tehát képes súlyos károkat okozni egymásnak – és ezen keresztül saját magának is –, de stratégiai győzelmet egyik sem tud aratni. Jól példázza az amerikai mozgástér korlátait az Irán elleni gazdasági blokád fenyegetése vagy a legnagyobb orosz energiapartner-országokat 100%-os vámokkal fenyegető Graham-törvény: bár a törvényhozás és a retorika szintjén felhatalmazást adnak az amerikai elnöknek Kína megbüntetésére, a gyakorlatban nem él – és nem is tud élni – ezzel a lehetőséggel. Az elnöki adminisztráció így a maximális büntetések élesítése helyett az eskaláció kontrollálható keretek között tartását választja, beismerve a kölcsönös gazdasági elrettentés realitását.

Ez a strukturális patthelyzet vezetett oda, hogy a kereskedelmi háborúba torkolló versengésben a felek 2025 őszén Puszanban fegyverszünetet kötöttek. Peking ezt a helyzetet szerette volna stabilizálni, amikor a bilaterális kapcsolatok új fázisát a „stratégiai stabilitás korszakának” nevezte el. Bár Washington továbbra sem használja ezt a terminológiát, a mostani csúcstalálkozó jobb híján megerősítette annak

²⁸ Ministry Of Foreign Affairs of the People's Republic of China: [China and the United States Reach Eight Deliverables and Understandings](#). *Foreign Ministry News*, 2026.09.26. [online, 2026.09.26.]

²⁹ ERICKSON, Bo - HEAVEY, SUSAN - JACKSON, Katharine - HAFEZI, Parisa: [Trump warns Xi over Chinese support for Iran, receives assurances, US envoy says](#). *Reuters*, 2026.09.25. [online, 2026.09.27.]

³⁰ IRISH, John - SAUL, Jonathan: [Iran to get Chinese shoulder-launched missile systems in weeks, sources say](#). *Reuters*, 2026.07.29. [online, 2026.09.27.]

³¹ NBC: [Two giant pandas on their way to Zoo Atlanta from China after Trump-Xi-Trump summit](#). *NBCNews*, 2026.09.27. [online, 2026.09.27.]

³² A „panda-diplomácia” a kínai kormány azon gyakorlatát jelenti, amely során óriáspandákat ajándékozik vagy a legtöbb esetben a panda megőrzési programot támogató díj ellenében kölcsönöz más országoknak a barátság vagy a diplomáciai kapcsolatok erősítése érdekében. A pandák Kína egyik legismertebb emblémái, az egészen a Tang-dinasztiáig visszanyúló, de a 20-21. századra jelentőssé váló tevékenység az ország puha erejének egyik legjelentősebb eszköze. Diplo: [Panda Diplomacy](#). *diplomacy.edu*, n.a. [online, 2026.09.27.]

³³ NBC: [Two giant pandas on their way to Zoo Atlanta from China after Trump-Xi-Trump summit](#). *NBCNews*, 2026.09.27. [online, 2026.09.27.]

létjogosultságát. Úgy tűnik, az amerikai vezetés is egyre inkább elfogadja a realitást: a rivális fél nem fog belsőleg összeomlani vagy egyszerűen „eltűnni” a színpadról, így kész elfogadni a patthelyzetet. A helyzet hasonlít a hidegháború idejének „kölcsonös elrettentés” révén elért ideiglenes stabilitására, azzal a különbséggel, hogy a legmagasabb szintű csúcstalálkozók várhatóan rendszeresebbek lesznek, és – amennyiben nő a bizalom a két fél között – nagyobb tere lehet a szelektív együttműködésnek.

A jelenlegi dinamika nem jelent klasszikus G2 struktúrát, és bár a két hatalom találkozási sűrűsödnek (további két találkozó várható még 2026-ban), továbbra sem feltétlenül beszélhetünk egy ilyen struktúráról. Sokkal inkább körvonalazódik egy olyan versengő kétpólusúság, amelyben Washington és Peking kölcsönösen elismeri a másik megkerülhetetlenségét, miközben nem mond le saját stratégiai pozícióinak javításáról. Ebben a keretben a feszültségek ellenére felértékelődik a szelektív együttműködés szerepe: az éghajlatvédelem, a közegészségügy, a globális pénzügyi stabilitás és a mesterséges intelligencia biztonságának kérdései mind olyan területek, amelyek sürgős közös fellépést igényelnek, és amelyeken a geopolitikai nézeteltérések rendezése előtt is elérhető előrelépés. A cél a verseny ellenőrizhető keretek között tartása, megelőzve, hogy az eskaláció kontrollálhatatlan konfliktusba torkoljon.

A nyílt, hidegháborús típusú konfrontáció helyett a következő időszakban a menedzselt versengés válik valószínűvé. A konfliktusok élezése jelenleg egyik félnek sem érdeke, hiszen az Egyesült Államok már egyre kevésbé, Kína pedig még nem elég magabiztos. Az új *modus vivendi* lényege a vörös vonalak tisztázása és a látványos provokációk csökkentése (amire jó példa a tajvani fegyvereladások ideiglenes befagyasztása).

Míg korábban a felek – különösen az USA – konkrét, egyedi ügyekre fókuszálva érkeztek a csúcstalálkozókra, és kézzelfogható részeredményekért küzdöttek, a jelenlegi helyzetben maga a stabilitás iránti igény kijelentése vált a legfontosabb teljesítménnyé. Ebben nagy szerep hárul a másik fél megbecsülésére, az egyenrangú félként való kezelésére, ami miatt a diplomácia szerepe felértékelődött. A találkozó legfőbb tanulsága ugyanakkor az, hogy a szép szavak ellenére intézményesített mechanizmusok nélkül ezek tartóssága kétséges. Éppen ezért a vállalatok gyakorlati végrehajtása lesz ezen csúcstalálkozók igazi próbája. Úgy tűnik azonban, hogy a nagy töréspontok – a kereskedelem, a technológiai versengés vagy Tajvan kérdésének – rendezésére, de még komoly intézményi megoldási kísérletekre sincs elég bátorság az eltérő pozíciók miatt (mivel bármely kompromisszum esetén az egyik fél túl nagyot nyerne). Így elsődlegesen a legmagasabb szintű, rendszeres kommunikáció fenntartása a maximum, amire számíthatunk, míg a felek a feszültségek elodázására és pusztán menedzselésére (taktikai status quo-menedzsmentre) rendezkedtek be.

Természetesen kérdéses, hogy a fennálló patthelyzetben mikor következhet be törés. Látható, hogy az amerikai vezetés továbbra is abban bíz, hogy a második Trump-adminisztráció később jobb pozícióba kerülhet. Ezen – amúgy meglehetősen kétséges – helyzetértékelés szempontjából az amerikai félidős választások alakulása meghatározó tényező lehet: a Demokrata Párt esetleges többsége a Képviselőházban fokozná a kongresszusi felügyeletet Trump kétoldalú diplomáciája felett, míg a törvényhozás polarizáltsága miatt a Kínával szembeni látszólagos engedékenységre egyre gyakrabban válhatna politikai támadási felületté. Ezzel párhuzamosan Kína jelenleg a külső környezetből fakadó kockázatok mérséklésében érdekelt, ám az elakadó belső reformok vagy a felhalmozódó társadalmi-gazdasági problémák külső okokra történő visszavezetése – a felelősség áthárításaként – a jövőben sem zárható ki hatékony politikai eszközként.

Összességében a washingtoni csúcstalálkozó nem tűnik sem a bilaterális, sem a globális folyamatokat markánsan megváltoztató eseménynek; sokkal inkább az új nemzetközi korszakban várhatóan megszokottá váló mintázat, egy intézményesen még gyenge, kölcsönös sebezhetőség által fenntartott, menedzselt nagyhatalmi verseny egyik újabb állomása.

John Lukacs Világrend Elemzések 2026/8

A John Lukacs Világrend Elemzések sorozat a globális politikai és gazdasági rend átalakulásával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket tárgyalja. A sorozat célja, hogy tudományos igényvel megírt elemzéseken keresztül hozzájáruljon a világrend változásáról folytatott diskurzushoz, és feltárja a nemzetközi kapcsolatokban zajló dinamikákat. Az elemzések a nagyhatalmi versengést, a globális politikai struktúrák átalakulását, valamint a 21. századi világpolitikai tájat formáló kulcsszereplők külpolitikáját elemzik.

A sorozatot a John Lukacs Intézet keretében működő Amerika Kutatási Program és a Kína és Indopacifikus Régió Kutatási Program közösen szerkeszti. A sorozat szerzői elsősorban az Intézet kutatói, kutatócsoportjaink tagjai, de külsős szakértők is részt vehetnek, akik a tudományos követelmények betartásával kívánják kifejezni véleményüket. Az elemzések angol és magyar nyelven egyaránt elérhetőek, és céljuk, hogy a tudományos közösség, a döntéshozók, valamint a szélesebb közönség számára is értékes és hasznos betekintést nyújtsanak a világrend változásába.

Kiadó:
John Lukacs Intézet
Eötvös József Kutatóközpont
Nemzeti Közzolgálati Egyetem

ISSN: 3094-113X

Szerkesztők:
Csizmazia Gábor, Eszterhai Viktor, Tárnok Balázs

Szakmai lektor:
Csizmazia Gábor, Tárnok Balázs

© Szerző(k)

A kiadó elérhetősége:

1441 Budapest, Pf. 60.
Tel: 00 36 1 432-9000
E-mail: jli@uni-nke.hu